

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ד

ברוך קהת

קידוש השם וחילולו בספר ויקרא ובנבואת יחזקאל

א. חוקי הקדושה של הכוהנים

ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרתי אליהם לנפש לא יטמא בעמיו... לא יקרחו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ישרטו שרטת: **קדושים יהיו לא-להיהם ולא יחללו שם א-להיהם** כי את אשיו ה' לחם א-להיהם הם מקריבם והיו קדוש: אשה זנה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו **כי קדוש הוא לא-להיו: וקדשתו** כי את לחם א-להיה הוא מקריב **קדוש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם**: ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף: ס והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבש את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם... ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש א-להיו כי נזר שמן משחת א-להיו עליו אני ה': והוא אשה בבתוליה יקח: אלמנה וגרושה וחללה זנה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: **ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו**:

ב. כוהנים בעלי מום

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם א-להיו... לחם א-להיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו **ולא יחלל את מקדשי כי אני ה' מקדשם**: וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל: פ.

שמירת הקודשים

ג. איסור אכילת קודשים בטומאה

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל **ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים** לי אני ה': אמר אליהם לדרתיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר קדשו בני ישראל לה' וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני ה': איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר והנגע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע... נפש אשר תגע בו וטמאה עד הערב ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים: ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא: נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה אני ה': ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללו אני ה' מקדשם:

איסור קודש לזר

וכל זר לא יאכל קדש תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: וכהן כי יקנה נפש קנינו כספו הוא לאכל בו ויליד ביתו הם לאכלו בלחמו: ובת כהן כי תהיה לאיש זר הוא בתרומת הקדשים לא תאכל: ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל וכל זר לא יאכל בו: ס ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמשיתו עליו ונתן לכהן את הקדש: **ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה'**: והשיאו אותם עון אשמה באכילתם את קדשיהם כי אני ה' מקדשם: פ

ד. איסור הקרבת בעל מום

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל ואמרתי אליהם איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעלה: **לרצונכם** תמים זכר בבקר בכשבבים ובעזים: כל אשר בו מום לא תקריבו כי לא **לרצון** יהיה לכם: ואיש כי יקריב זבח שלמים לה' לפלא נדר או לנדבה בבקר או בצאן תמים יהיה **לרצון** כל מום לא יהיה בו: עורת או שבור או חרוץ או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה' ואשה לא תתנו מהם על המזבח לה': ושור ושה שרוע וקלוט נדבה תעשה אותו ולגדר לא ירצה: ומעוף וכתות ונתוק וכרות לא תקריבו לה' ובארצכם לא תעשו: ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם א-להיכם מכל אלה כי משחתם בהם מום בם לא ירצו לכם: פ

ה. דיני קרבנות התלוים בזמן

וידבר ה' אל משה לאמר: שור או כשב או עז כי יגלד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה': ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד: וכי תזבחו זבח תודה לה' **לרצונכם** תזבחו: ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני ה':

פסוקי חתימה

ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה': **ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי** בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם: המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני ה':

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ד

פסוקי חתימת פרשיות של מצוות

פסוקי החתימה של ויקרא כ"א-כ"ב
ושמרתם מצוותי ועשיתם אתם אני ה': ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם: **המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני ה' :**

הקמת המשכן
ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לא-להים: וידעו כי אני ה' א-להיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה' א-להיהם: (שמות כ"ט, מה-מו)

מאכלות אסורות
כי אני ה' א-להיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ: כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים והייתם קדשים כי קדוש אני: (ויקרא י"א, מד-מה)

השבת קרקעות ביובל
אני ה' א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לא-להים: (ויקרא כ"ה, לח)

מצוות פרשת קדושים
מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והיו צדק יהיה לכם אני ה' א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים: ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם אני ה': (ויקרא י"ט, לו-לז)

קובץ המצוות שאחרי חטא המרגלים (בסיום פרשת ציצית)
למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני ה' א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני ה' א-להיכם: (במדבר ט"ו, מ-מא)

חז"ל ופרשנות

1. דברים רבה (ליברמן) פרשת כי תצא
ולמה התינוק נימול לשמונה ימים, שנתן הקב"ה רחמיו עליו להמתין לו עד שיהא בו כח, וכשם שרחמיו של הקב"ה על האדם כך רחמיו על הבהמה, מנין, שנא' ומיום השמיני והלאה ירצה, ולא עוד אלא שאמ' הקב"ה, אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. וכשם שנתמלא הקב"ה רחמים על הבהמה כך נתמלא רחמים על העופות, שנא' כי יקרא קן צפור לפניך.

2. בבלי יומא פו ע"א
היכי דמי חילול השם? ... אביי אמר: כדתניא: ואהבת את ה' א-להיך - שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו - אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה - ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר: ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר (ישעיהו מט). אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו - אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה - ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכווערין דרכיו! ועליו הכתוב אומר: באמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו (יחזקאל לו).

3. אבן עזרא ויקרא כ"ב
(כט) וטעם וכי תזבחו זבח תודה שיאכל ביום א', בעבור שהזכיר שור או שה שלא ישחט ביום אחד.
(לב) וטעם ולא תחללו את שם קדשי עם בני אהרן ידבר כי הפרשה דבקה. והם המצווים שלא ישחטו להם, או לישראל אם ובן ביום אחד. גם יתכן שמצוה וכי תזבחו זבח תודה לכהנים, והעד שהחל בפרשה אחר כן דבר אל בני ישראל (ויקרא כג, ב), ועד שני: ונקדשתי בתוך בני ישראל.

baruhke@gmail.com